

Årsrapport

RVTS Nord

2017

1	Innhold	
2	Lederne har ordet	3
3	Organisering.....	4
3.1	Nøkkeltall	5
4	Formidling og informasjon	6
4.1	Videokonferanse – Skype 4 business	6
4.2	Nettsider og sosiale medier	6
4.3	Nyhetsbrev	8
4.4	Media	8
4.5	E-læringsprogrammer/kurs.....	8
4.5.1	Flyktning.net	8
4.5.2	Lokalt mot	10
4.5.3	Stø kurs - Traumeforståelse og behandling	10
4.5.4	Når krisen rammer	12
4.5.5	Krisenett Nord.....	13
4.5.6	Vold og seksuelle overgrep mot barn	14
5	Kompetanseutvikling og kontakt med tjenesteapparatet	15
5.1	Utadrettet aktivitet	15
5.2	Konsultasjon.....	15
5.3	Evaluering og behovsanalyser.....	16
5.4	0-24 Samarbeidet.....	16
6	Traumer, traumatisk stress og psykososial beredskap	16
6.1	Psykososial beredskap	16
6.2	FN/NATO - veteraner	17
7	Vold og overgrep, og vold i nære relasjoner.....	18
7.1	Samarbeid og kommunale handlingsplaner	18
7.1.1	Opptrappingsplanen for rusfeltet	19
7.1.2	Nettbasert kompetanseutvikling	19
7.1.3	Vold mot eldre	19
7.2	Opptrappingsplan mot vold og overgrep.....	19
7.2.1	Arbeid for økt kompetanse i helsetjenesten om vold mot barn.....	19
7.2.2	Arbeid for bedre behandlingstilbud til overgripere	20
7.3	Sinnemestring	21
7.4	Tidlig inn.....	22
8	Samarbeid med universitet og høyskole.....	22
9	Forebygging av selvmord og selvskading	22
9.1	Kurs i Førstehjelp ved selvmordsfare.....	22

9.2	Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord.....	23
9.3	Arbeid med etterlatte ved selvmord	23
9.4	Ungdata.....	23
9.5	Likeverdige tjenester til den samiske befolkningen.....	23
9.6	«Plan för suicidprevention bland samer i Norge, Sverige og Finland»	23
9.7	Deltakelse i referansegruppe	24
9.8	Økt kompetanse om kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko.....	24
9.9	Selv mord og selvskadingsproblematikk blant flyktninger og asylsøkere.	24
10	Flyktninghelse og tvungen migrasjon.	24
10.1	Enslige mindreårige.....	24
10.2	EXIT.....	25
10.3	Opplæringspakke for asylmottak.....	25
10.4	Tortur	25
10.5	Samarbeid med odontologiske kompetansesenteret.....	26
10.6	Menneskehandel.....	26
11	Krisesenter/overgrepsmottak/SMISO.....	26
11.1	Utviklingsprosjekt for å styrke krisesentertilbudet til grupper med tilleggsproblematikk.....	26
11.2	Styrking av krise- og incestsentertilbud i Indre Finnmark og samarbeid om krisesenteroppdraget.....	27
11.3	Regional konferanse for Krisesentrene, SMISO-ene og overgrepsmottakene	27
11.4	Andre konferanser	27
12	Kjønnslemlestelse	27
12.1	Arrangere fagdag/ seminar for de som i sitt arbeid kan bidra i forebygging av KLL, og opprettholde kontakt med fagnettverk.....	27
12.2	Avslutte revidering av Lokalt mot	28
12.3	Bidra til undervisning, veiledning og informasjon	28
13	Radikalisering	28
13.1.1	Nordnorsk konferanse om forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme	28
13.1.2	Konsultasjonsteamet mot radikalisering og voldelig ekstremisme i Nord-Norge	28
13.1.3	Oppfølging av fremmedkrigere og deres familier (traumebehandling)	29
13.1.4	Diverse	29

2 Lederne har ordet

Året 2017 har vært innholdsrikt for RVTS Nord, med mange ulike oppdrag som store fagutviklingsprosjekter, veiledning og undervisning til tjenesteapparatet. Av landsdelens 88 kommuner, viser vår aktivitetsregistrering at vi har vært i kontakt med 83 av kommunene i 2017. Vi har utviklet gode interne rutiner for å få oversikt over hvilke tjenester vi når ut til. Dette utelukker ikke at vi fortsatt må ha fokus på å gjøre oss kjent for kommunene med våre tilbud. Vårt mål er at våre tjenester skal være lett tilgjengelige for vår målgruppe slik at vi kan være «en tjeneste for tjenestene». Satsing på e-læring, web og bruk av sosiale medier er bevisst valg ved kompetanseheving. Våre nettkurs og nettportaler er åpne og gratis for alle, noe som øker tilgjengeligheten. Statistikk viser at våre nettkurs brukes over hele landet. Vi får gode tilbakemeldinger på bruk av disse.

Elin Hartvigsen, Senterleder I januar 2016 ble nettkurset Stø kurs - Traumeforståelse og behandling lansert, og kurset har fortsatt stor interesse. Kurset er laget for behandlere og miljøpersonell som jobber innenfor psykisk helsevern for voksne i spesialisthelsetjenesten. Gjennom 2017 har kurset også blitt benyttet av tjenester som møter traumeutsatte barn, og til tjenester som jobber med rusmisbrukere. I 2017 har RVTS Nord koordinert arbeidet i utviklingen og lansering av Flyktning.net - en ressursportal om psykososial oppfølging av asylsøkere og flyktninger. Portalen er utarbeidet sammen med de andre fire RVTSene i landet. Ressursportalen er tilgjengelig på RVTSenes websider, og er et godt verktøy for alle som i sitt arbeid møter flyktninger og asylsøkere. I samarbeid med de andre fire RVTSene, bidrar vi i utviklingen av SNAKKE som skal lanseres i april 2018. Det er utviklet som en digital opplæringsplattform. Målsetningen med SNAKKE er å styrke ansatte sine ferdigheter i å snakke med barn om vold og overgrep. E-kurset Vold og seksuelle overgrep som RVTS Nord lanserte i mars 2015, er en viktig kunnskapsdel til kurset. Begge kursene vil gi en styrket opplæring til målgruppen.

I juni 2017 lanserte Helsedirektoratet Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading. Det har tatt tid å utarbeide dette webmateriellet, og vi er glad for at vi i 2018 kan gjøre materiellet kjent i vår landsdel. Det er knyttet store forventninger fra myndighetenes side til at materiellet tas i bruk i kommunene. Gjennom flere av våre oppdrag ser vi at vi trenger å styrke vår egen og kommunenes kompetanse knyttet til de utfordringer små kommuner kan møte når de jobber med våre temaområder. Tjenesteapparatet trenger blant annet økt kunnskap om kulturforståelse og språk for å kunne tilrettelegge for likeverdige tjenester for den samiske befolkningen.

Et nytt temaområdet som RVTSene skal jobbe med er menneskehandel, der Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel ligger til grunn for oppdraget. Vi skal bidra med opplæring til helse- og omsorgspersonell på identifisering og oppfølging av ofre for menneskehandel. Videre skal vi skaffe oversikt over kurs og tjenester som tilbys innenfor tema menneskehandel i dag. I 2017 har vi hatt fokus på egen kompetanseheving, og vi har samlet representanter fra alle RVTSene for å se hvordan vi best kan gjennomføre oppdraget.

Det har vært et aktivt år for RVTS Nord på arrangørsiden. Vi har hatt flere store konferanser i vår landsdel, og de fleste har vi utført i samarbeid med andre kompetansesenter, tjenester, fylkesmenn og direktorater. Vi ser at interessen for konferanser fortsatt er høy, og spesielt hjelper det at konferansene kan tilbys gratis eller med svært lav deltakeravgift. Gjennom konferansene får vi gjort ulike tilbud kjent, både som vi selv kan tilby og som våre samarbeidspartnere eller andre kompetansesenter tilbyr. Dette genererer kompetanseoppdrag for oss av mer inngående art. Det er fra myndighetens side stort fokus og ønske om økt samarbeid mellom kompetansesentrene, forskningssenter, fylkesmennene, kommunene og brukerne. Målet for dette er å unngå overlapp av tilbud til tjenestene, og sikre at tilbudene fremstår helhetlig, koordinert og lett tilgjengelige. Det er derfor satt ned ulike regionale samarbeidsfora.

Vi vil takke alle de som vi gjennom vårt arbeid kommer i kontakt med, tjenester, samarbeidspartnere og direktoratene. Spesielt vil vi takke brukere som er med å gi oss nyttig innsikt i hvordan tjenestetilbudet kan styrkes. Vi ser frem til et nytt år hvor vi kan fortsette å gjøre våre temaområder synlige, og tilby kompetanse og veiledning til tjenester som har behov for det!

Hans Lander, Nestleder

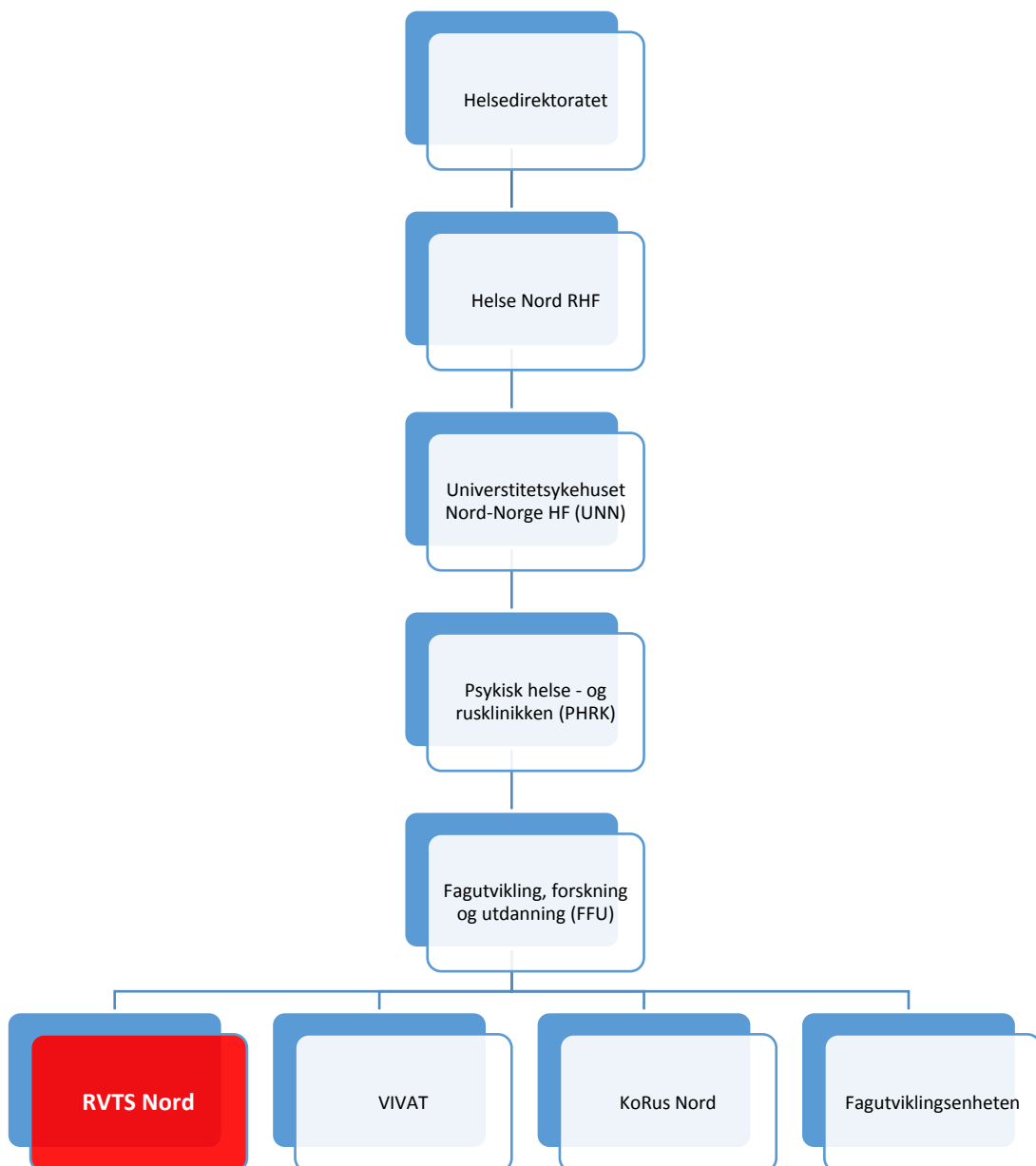
Hilsen, Elin Hartvigsen og Hans Lander

3 Organisering

RVTS Nord er et av fem regionale ressurscenter om vold traumatisk stress og selvmordsforebygging, som jobber på oppdrag fra Helsedirektoratet og Bufdir. Våre kompetanseområder er:

- Traumer, traumatisk stress og psykososial beredskap
- Vold og overgrep
- Forebygging av selvmord og selvskading
- Flyktninghelse og tvungen migrasjon

Helsedirektoratet kan også spesifisere andre oppdrag, ut i fra statlige satsningsområder og handlingsplaner. RVTS Nord er forankret i Universitetspsykehuset Nord-Norge HF, ved Psykisk helse – og rusklinikken, avdeling Fagutvikling, forskning og utdanning.

3.1 Nøkkeltall

RVTS Nord fikk i tilskuddsbrevet fra HelseDirektoratet for 2017 tildelt kr. 20.176.000,-. I tillegg har vi fått tilskudd på spesifiserte områder (se regnskap).

RVTS Nord har organisert sin virksomhet gjennom en teammodell, med tre fagteam og administrasjonen som jobber tverrfaglig på tvers av team og temaområder.

RVTS Nord har 21 ansatte. Denne oversikten inkluderer faste stillinger og engasjementsstillinger.

	Administrasjon og ledelse	Fagteam flyktninghelse	Fagteam selvmordsforebygging	Fagteam vold og overgrep
Fast	4 ansatte - 390%	4 ansatte -310%	4 ansatte – 390%	6 ansatte – 410%
Engasjement		1 ansatt 100%		1 ansatt 20%

Personalressurser - pr.13.11.2017

4 Formidling og informasjon

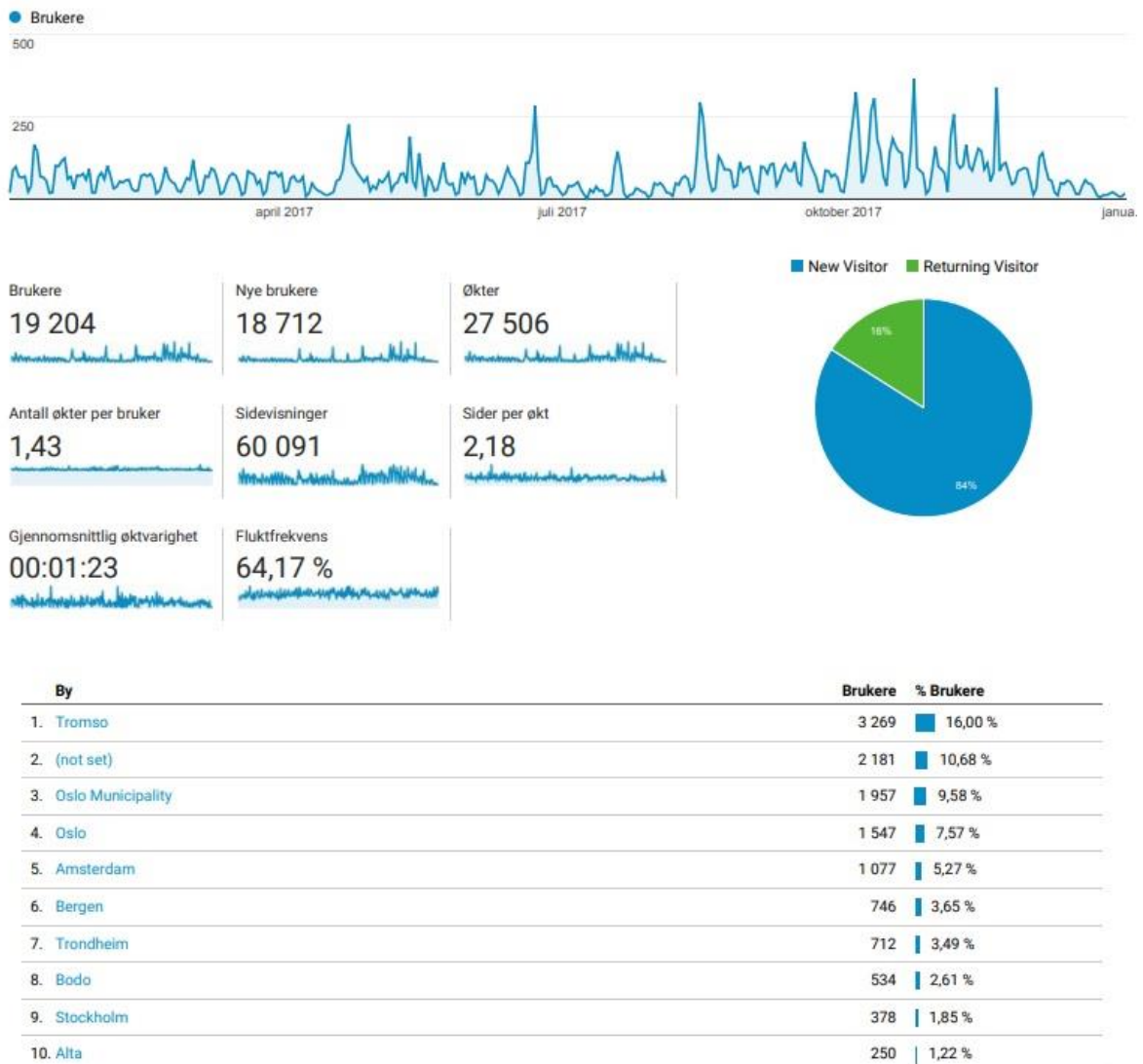
4.1 Videokonferanse – Skype 4 business

I 2017 oppgraderte vi vårt konferanseutstyr på våre møterom til Skype for business. Gjennom videokonferanse og skype når vi lettere våre brukere. Vi bruker videokonferanseutstyr til å gjennomføre undervisninger, veiledninger og møter. Det er et nyttig verktøy for å kunne nå ut til flere, i et stort geografisk område som er på 112 951 km², med begrenset offentlig transport, og uregelmessig terreng, som gjør avstandene enda lenger.

4.2 Nettsider og sosiale medier

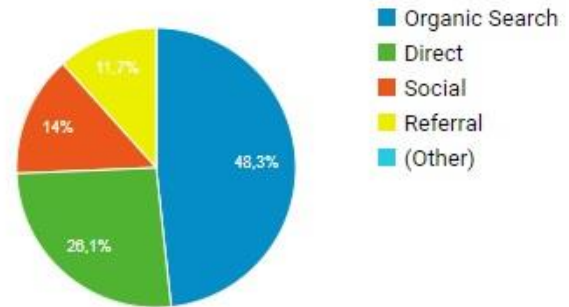
Nettsiden www.rvtsnord.no er en viktig kanal når vi skal nå våre målgrupper. Her deler vi materiale fra oss og samarbeidspartnere som vi ser kan ha nytteverdi, for eksempel ny forskning og rapporter. Nettsiden blir også brukt til å fremme arrangementer.

Totalt gjennom 2017 har nettsiden hatt 27,500 økter, og over 60,000 sidevisninger. Statistikken vi tar ut for de 10 områdene kurset er mest brukt vil bære preg av størrelsen av befolkningen på disse plassene. Derfor blir det vanskelig å måle statistikk her for distriktene.

Gjennom Google analytics kan vi måle hvilke kanaler som brukes for å finne frem til vår nettside. Organiske søk, det vil si googlesøk på ulike søkeord som er knyttet til RVTs Nord, utgjør 48,3%. 26,1% går direkte inn på vår nettside uten noen form for søk eller henvisning, 14% finner oss igjennom vår facebookside, og 11,7% finner oss igjennom andre nettsider, hovedsakelig rvts.no (RVTSenes felles nettside).

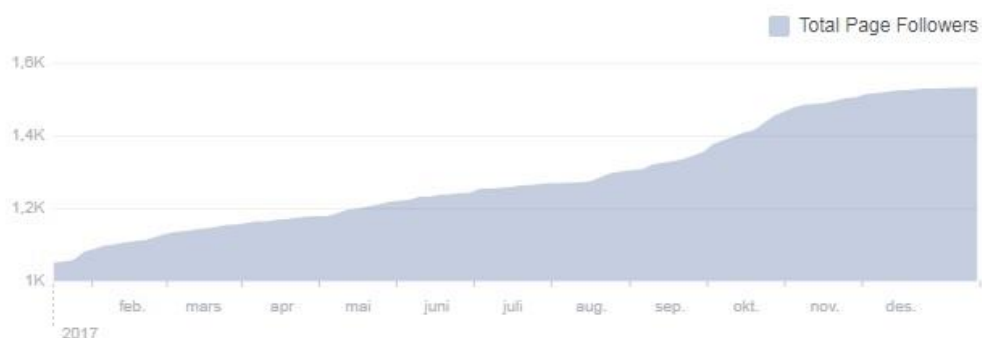
Beste kanaler

Facebook er et mye brukt virkemiddel, spesielt til å generere trafikk til www.rvtsnord.no. Facebook benyttes også til markedsføring av konferanser, og utlysning av stilling. Vi viser også til andre samarbeidspartners aktiviteter og aktuelt fagstoff etc.

Vi har hatt en jevn økning av følgere og per 31.12.17 hadde vi 1532 følgere. Til sammenlikning hadde vi 1.jan 2016 624 følgere, og 1070 følgere ved utgangen av 2016.

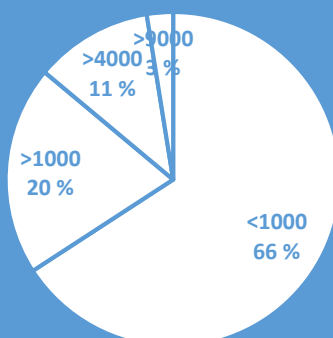
Total Page Followers as of Today: 1 532

Facebookfølgervekst fra 1.jan-31.des 2017

Vi har i tillegg hatt stor rekkevidde med våre Facebook innlegg. Ved noen anledninger benytter vi Facebook annonsering, som vi har hatt god effekt av. Rekkevidden av alle innleggene fordeler seg slik:

REKKEVIDDE FACEBOOKINNLEGG 2017

4.3 Nyhetsbrev

Vi bruker Mailchimp til å distribuere vårt nyhetsbrev. Vi har 664 abonnenter på nyhetsbrevet. Av disse er det mellom 28-25% som åpner nyhetsbrevene våre, og 8-13 % som klikker seg videre inn til våre nettsider ifra nyhetsbrevet. Nyhetsbrevet sendes ut en gang i kvartalet, da hovedfokus er på å distribuere informasjon som er tilgjengelig på nettsidene og Facebook.

4.4 Media

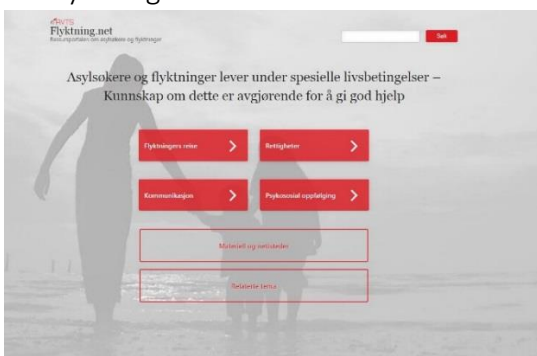
I 2017 ble RVT Nord nevnt over 12 ganger i media, regionalt og nasjonalt. Eksempelvis:

- Avisartikkel om kriseteam i kommunene
- Avisartikkel om selvmordsforebygging
- Avisartikkel om avdekking av overgrep
- Avisartikkel om flyktning.net

4.5 E-læringsprogrammer/kurs

Utvikling og bruk av e-læring er en av de store satsningsområdene til RVT Nord, da det gjør vår kompetanse mer tilgjengelig for våre brukere. Det har en samfunnsøkonomisk gevinst, og kan sikre gjenbruk av vårt materiell. Vi har produsert flere nettkurs de siste årene, og disse er mye brukt og populære. Det er viktig å sikre vår målgruppe en god og likeverdig tilgang til våre tjenester. I flere av våre e-læringsprogram benytter vi en kombinasjon av fysiske forelesninger og veiledning og e-kurs. Brukermedvirkning er viktig for oss i utarbeidelsen av våre nettkurs. Vi involverer brukere både i referansegrupper, og som brukerstemmer i våre nettkurs. De fleste av våre nettkurs er teknisk og pedagogisk utviklet i samarbeid med Helsekompetanse ved Kvalitets- og utviklingscenteret, Universitetssykehuset Nord-Norge.

4.5.1 Flyktning.net

Flyktning.net, Ressursportalen om psykososialt arbeid med asylsøkere og flyktninger, ble lansert 15.06.2017, med annonsering på alle RVT Sene's nettsider og facebooksider. UNNs internavis omtalte også portalen. Første halvdel av 2017 prioriterte vi arbeidet med å ferdigstille portalen i samarbeid med prosjektgruppa som besto av representanter fra landets øvrige RVT'S'er. Det har blitt gjennomført tre prosjektgruppemøter, et i Tromsø og to som VK-møter.

Ressursportalen ble relansert på konferansen «Barn på flukt» i Trondheim 24.10.2017, en konferanse med over 500 deltakere. Portalen ble relansert gjennom:

- Presentasjon på konferansen
- Stand med presentasjons-film i konferansens pauseareal
- Flyers og roll-up

Ekstratilskuddet ble benyttet til produksjon av informasjonsmaterieill i form av flyers, roll-up og presentasjonsfilm, samt til reiseutgifter i forbindelse med relansering på konferansen. Etter lanseringen har vi benyttet fagstoff fra portalen i undervisning, konsultasjoner, veiledning og forslag til interne fagdager for tjenesteapparatet. Etter lanseringen har vi etablert en redaksjonsgruppe med representanter fra alle RVTS'ene og under ledelse av RVTS Nord. Redaksjonsgruppa har ansvar for vedlikehold og jevnlig faglig oppdatering av portalen.

By	Brukere	% Brukere
1. Oslo Municipality	593	11,32 %
2. Oslo	514	9,81 %
3. (not set)	411	7,85 %
4. Bergen	325	6,21 %
5. Trondheim	319	6,09 %
6. Tromsø	215	4,11 %
7. Stavanger	156	2,98 %
8. Kristiansand	120	2,29 %
9. Sandnes	69	1,32 %
10. Alesund	57	1,09 %

4.5.2 Lokalt mot

Nettressursen Lokalt mot – samarbeid mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, ble opprinnelig utviklet i 2012 i et samarbeid mellom Bufetat region Nord, RVTSS Nord, IMDi Nord, Fylkesmannen i Troms og Fylkesmannen i Finnmark. Nettstedet er revidert i 2017 av RVTSS Nord. Arbeidet

har vært omfattende, og har krevd en god del ressurser. Nettstedet ble åpnet i februar 2018. Det framstår nå som godt oppdatert både faglig og visuelt, og vil kunne bli benyttet for kompetanseheving ikke bare i vår egen region.

Målet er å tilrettelegge for generell kompetanseheving og for lokale, tverrfaglige nettverksmøter ved å samle filmede foredrag og faglige innlegg på en tilgjengelig nettside som er åpen for alle. De faglige innleggene og foredragene som du finner her har ulike tema, lengde og hovedmålgruppe, men vil være relevante for alle som arbeider med temaene negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

4.5.3 Stø kurs - Traumeforståelse og behandling

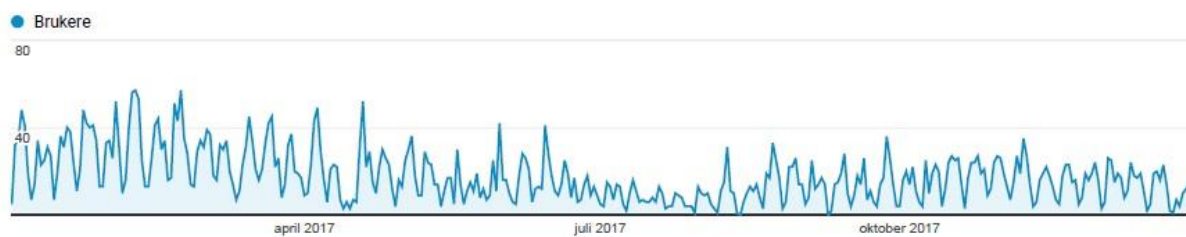

Stø kurs er et nettbasert kompetansehevingsprogram om traumer beregnet på psykisk helsevern for voksne. Kursinnholdet ligger åpent på internett og gir en bred men grunnleggende innføring i traumeforståelse og -behandling. Dette inkluderer blant annet kunnskap om type I - og type II traumer, kartlegging, faseorientert behandling og arbeid med flyktninger. Programmet har en varighet på fem dager for behandlere og fire dager for miljøpersonell. De to

første dagene er felles for begge gruppene. Alle undervisningsdagene kan gjennomføres som e-læring. I tillegg har RVTSS Nord tilbudt tradisjonelle forelesninger på tre av dagene til DPSene i Nord-Norge. Helseforetakene ble i tillegg sterkt anbefalt å legge til rette for veiledning lokalt.

RVTSS Nord har i 2017 hatt følgende undervisninger for spesialisthelsetjenesten i kompetanseprogrammet «Stø Kurs»:

- Stø Kurs dag 4, Lofoten DPS, Nordlandssykehuset
- Stø Kurs dag 1, Ruspoliklinikken og Rusbehandling ung, UNN
- Stø Kurs dag 4, SPHR Sør-Troms, UNN
- Stø Kurs dag 4, Ruspoliklinikken og Rusbehandling ung, UNN
- Stø Kurs dag 4, DPS Øst-Finnmark – Tana, Finnmarkssykehuset
- Stø Kurs dag 1, Psykose- og rusenheten, UNN

Brukere
Traumebehandling
3 082

Nye brukere
Traumebehandling
2 568

Økter
Traumebehandling
9 437

Antall økter per bruker
Traumebehandling
3,06

Sidevisninger
Traumebehandling
131 468

Sider per økt
Traumebehandling
13,93

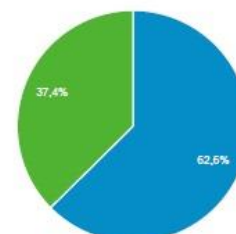
Gjennomsnittlig øktvarighet
Traumebehandling
00:19:22

Fluktfrekvens
Traumebehandling
19,91 %

■ New Visitor ■ Returning Visitor

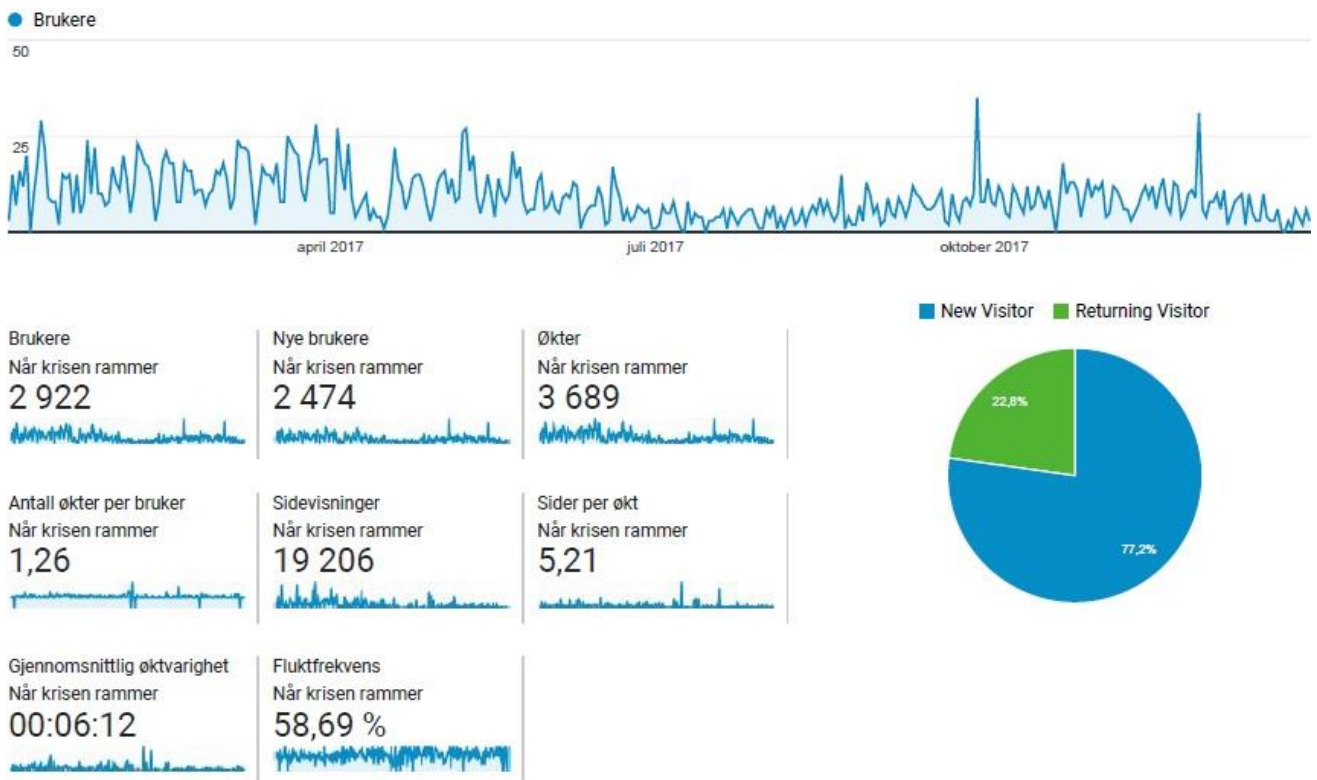
By	Brukere	% Brukere
1. Tromsø	778	22,82 %
2. Oslo	338	9,91 %
3. Oslo Municipality	253	7,42 %
4. (not set)	222	6,51 %
5. Alta	129	3,78 %
6. Trondheim	120	3,52 %
7. Bergen	117	3,43 %
8. Bardu	105	3,08 %
9. Hammerfest	59	1,73 %
10. Harstad	46	1,35 %

4.5.4 Når krisen rammer

I mars 2017 ble nettkurset relansert. Kurset er nå faglig oppdatert i henhold til gjeldende anbefalinger i

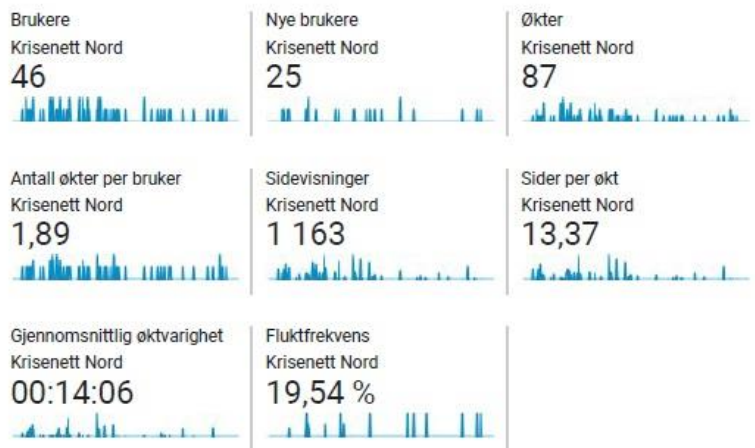
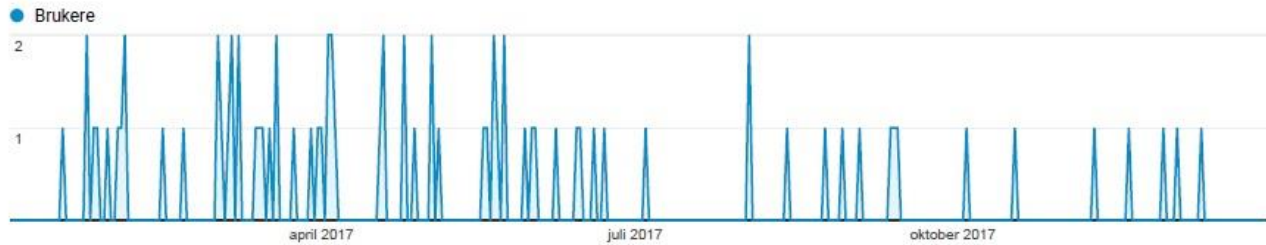
veilederen «Mestring, samhørighet og håp». I tillegg er veilederen «Etter selvmordet» en sentral del av grunnlaget i kurset. Kurset skal styrke den psykososiale oppfølgingen etter kriser, ulykker og katastrofer. Målsettingen er å gi relevant og oppdatert kunnskap som gir økt trygghet og kompetanse hos hjelperen i møte med berørte og etterlatte. Nettkurset er et viktig verktøy for RVTS Nord i arbeidet med å implementere de nevnte veilederne. En del kriseteam bruker nettkurset som opplæringskrav for medlemmene i kriseteamet.

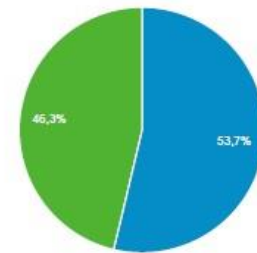
By	Brukere	% Brukere
1. Oslo	344	11,43 %
2. (not set)	262	8,71 %
3. Oslo Municipality	220	7,31 %
4. Bergen	151	5,02 %
5. Trondheim	140	4,65 %
6. Tromsø	116	3,86 %
7. Stavanger	63	2,09 %
8. Bodo	46	1,53 %
9. Kristiansand	46	1,53 %
10. Asker	44	1,46 %

4.5.5 Krisenett Nord

Krisenett Nord er et lukket fagnettverk for medlemmer av psykososiale kriseteam i Nord-Norge, som gir tilgang til faglig påfyll og kompetanse for å kunne hjelpe mennesker i kriser. Krisenett Nord ble ferdigstilt i 2014. Vi opplever jevnlig forespørsel fra medlemmer av kriseteam om å bli medlem i fagnettverket, både fra kommuner i egen region og andre deler av landet.

■ Returning Visitor ■ New Visitor

By	Brukere	% Brukere
1. Vadso	12	24,00 %
2. Hammerfest	7	14,00 %
3. (not set)	4	8,00 %
4. Tromso	4	8,00 %
5. Salangen	3	6,00 %
6. Nordkapp	2	4,00 %
7. Porsanger	2	4,00 %
8. Bodo	2	4,00 %
9. Rana	2	4,00 %
10. Sortland	2	4,00 %

4.5.6 Vold og seksuelle overgrep mot barn

Nettkurset er et gratis og fritt tilgjengelig tilbud til ansatte i barnehager og skoler (1.-6. trinn). Det ble utviklet med midler fra Helsedirektoratet, i et samarbeid mellom RVTS Nord og Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet, Campus Narvik, med teknisk løsning fra Helsekompetanse.no. Fagfolk fra barnehage og skole i Tromsø kommune deltok i prosjektgruppa, og en rekke kommunale tjenester og statlige instanser satt i referansegruppen (blant annet Fylkesmannsembetene i Finnmark, Troms og Nordland, Statens Barnehus i Tromsø, samt ATV-Tromsø). Kurset har til hensikt å gjøre ansatte i barnehage og skole tryggere når det gjelder det å snakke med barn, for å kunne avdekke vold og seksuelle overgrep, og til å melde vold og seksuelle overgrep videre til barnevern og politi.

RVTS Nord har i 2017 fortsatt å gjøre kjent/gi implementeringsstøtte til sitt eget nettkurs om vold og seksuelle overgrep mot barn, som primært er rettet mot barnehage- og skoleansatte. Vi vet at kurset også i stor utstrekning benyttes av ansatte i barnevernet og av helsesøstre, og i noen utstrekning også av leger og psykologer, med deltakere fra hele landet. Ved utgangen av året hadde rundt 5800 brukere bestått kurset. Kurset er under revidering fra 2017, for å sikre oppdatert kunnskap og informasjon om ny forskning, retningslinjer/veiledere og lovdata.

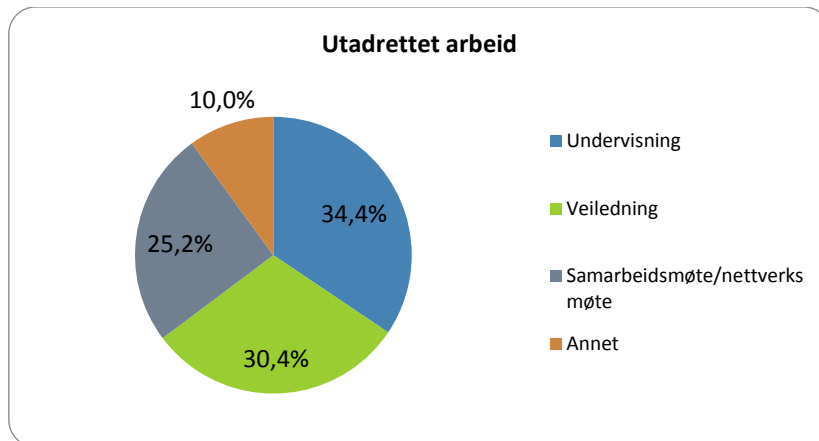

By	Brukere	% Brukere
1. Bergen	1 369	10,98 %
2. Narvik	816	6,54 %
3. Oslo	779	6,25 %
4. Tromsø	686	5,50 %
5. (not set)	637	5,11 %
6. Oslo Municipality	555	4,45 %
7. Alta	502	4,03 %
8. Salangen	475	3,81 %
9. Sortland	342	2,74 %
10. Trondheim	336	2,69 %

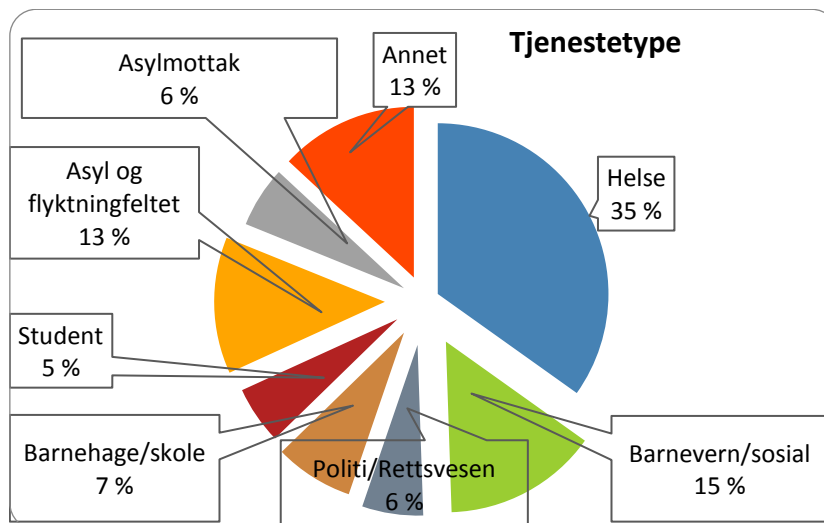
5 Kompetanseutvikling og kontakt med tjenesteapparatet

5.1 Utadrettet aktivitet

I 2017 har vi i RVTS Nord utprøvd en ny registreringsmodell. Denne gir et godt bilde av vår drift, selv om den ikke får med all aktivitet. Dette er en manuell registrering ansatte gjør, ut i fra det arbeidet de utfører. Denne registreringen inkluderer ikke web. I 2017 har vi hatt en jevn fordeling i det utadrettede arbeidet vi har utført, og at vi treffer bredt ut i tjenesteapparatet. Samarbeidsmøter med b.la. andre kompetansesenter utgjør en stor del av vårt utadrettet arbeid.

Fordeling av aktivitet på type arbeid

Fordeling av hvilken sektor deltakere kommer fra

5.2 Konsultasjon

RVTS Nord gir konsultasjon til tjenesteapparatet. Dette innebærer kommunale tjenester, spesialisthelsetjeneste, statlig etater, andre offentlige instanser og private aktører i regionen. Vi mottar mange henvendelser i måneden, og det er stor variasjon i omfang og behov. Konsultasjonene gis på telefon, videokonferanse eller ved fysiske møter. Vi initierer samarbeid med andre tjenester og andre kompetansemiljøer, der vi ser det er nødvendig.

RVTS Nord har i 2017 deltatt i tre konsultasjonsteam (to regionale og ett kommunalt), der vold mot barn (inkludert seksuelle overgrep og alvorlig omsorgssvikt) er primær konsultasjonsgrunn. Disse teamene er:

- Regionalt tverrfaglig, tverretatlig og tverrsektorielt konsultasjonsteam, om avdekking og oppfølging av barn utsatt for vold, seksuelle overgrep eller alvorlig omsorgssvikt (koordinert av Statens Barnehus i Tromsø).
- Regionalt tverrfaglig, tverretatlig og tverrsektorielt kompetanseteam, om håndtering og oppfølging av barn og unge med skadelig seksuell atferd (koordinert av RVTS Nord).

- Kommunal tverrfaglig gruppe, et konsultasjonsteam for tjenesteapparatet i Tromsø kommune, om håndtering og oppfølging av utsatte barn og voksne (personer med fysisk funksjonshemming eller kognitiv funksjonsnedsettelse) som utsettes for eller utøver seksuelle overgrep/skadelig seksuell atferd (koordinert av Tromsø kommune).

RVTS Nord har gitt veiledning til tilsvarende lokale konsultasjonsteam i Hammerfest, Sortland og Brønnøy kommuner i 2017. I tillegg har RVTS Nord konsultert/veiledet i en rekke enkeltsaker vedrørende vold eller seksuelle overgrep mot barn, i 2017. Rådsøker i disse sakene er fra alle typer tjenester, med hovedvekt på helse- og omsorg (kommunalt og spesialisthelsetjeneste) og barnevern (statlig og kommunalt).

RVTS Nord har gitt konsultasjon og veiledning på forespørsel til tjenesteapparatet som arbeider med asylsøkere og flyktninger. Forespørslene kom fra bredden i tjenesteapparatet og omhandlet både barn, voksne og enslige mindreårige. Noen type forespørslersom har gått igjen har blant annet være:

- Forespørslersom fra mottaksansatte og helsepersonell som arbeider med enslige mindreårige asylsøker som har fått midlertidig oppholdstillatelse inntil fylte 18 år. Temaene har knyttet seg til selvsykdom og selvmordsproblematikk blant ungdommene, ivaretagelse av EMA i svært krevende livssituasjoner, og hvordan hjelperne kan ivareta seg selv.
- Forespørslersom fra barnehage og skoler om arbeide med asyl- og flyktningbarn. Forespørslersom hadde som regel liten eller ingen tidligere erfaring med denne populasjonen.

5.3 Evaluering og behovsanalyser

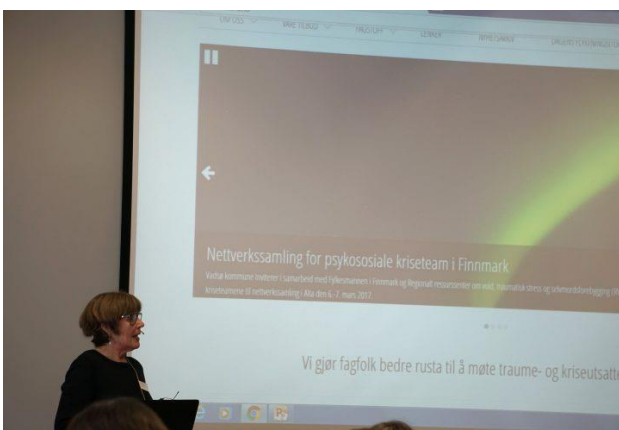
Vi evaluerer arrangementer vi arrangerer, som kurs, undervisning, fagdager eller konferanser. Våre evalueringer brukes når vi utbedrer våre tilbud til tjenesteapparatet eksempel undervisning, kurs og konferanser. Vi har prøvd mange ulike metoder i våre evalueringer. Mobil, skjema i papirformat, og elektronisk ettersending av skjema. Vi etterspør alltid hva folk ønsker mer av, og forslag til tema til fremtidige arrangementer.

5.4 0-24 Samarbeidet

0-24 samarbeidet inngår i flere av våre oppdrag, og trekkes inn i de oppdragene der vi jobber med barn og unge. Dette gjelder arbeid innenfor vold, selvmordsforebygging, flyktningehelse og flere.

6 Traumer, traumatisk stress og psykososial beredskap

6.1 Psykososial beredskap

Det gode samarbeidet med Fylkesmannen i Finnmark knyttet til nettverk for de psykososiale kriseteamene i fylket har fortsatt også i 2017. Årets samling fant sted i Alta 6. – 7. mars. Kriseteamet i Vadsø kommune var vertskap og medarrangør. På nettverkssamlingen deltok medlemmer av kriseteamene fra 17 av fylkets 19 kommuner. Veilederen IS- 2428 og innspill til tema fra evaluering av sist nettverkssamling, lå til grunn for det faglige innholdet. Hovedtemaet var øvelser og vi gjennomførte to table-top øvelser. Underveis ble kriseteamene utfordret på deres rolle, samarbeid med andre beredskapsinstanser og kommuner, kommunikasjon i en krise/katastrofesituasjon m.m. «Når krisen rammer» ble relansert på denne nettverkssamlingen.

En gjentakende utfordring for kriseteamene i Finnmark har vært at de i mange kommuner har opplevd en manglende forankring i det kommunale beredskapssystemet. Høsten 2017 fikk vi mulighet til å møte kommunenes beredskapskontakter gjennom «Beredskapsforum» i Øst- og Vest- Finnmark. RVTS ble invitert inn til å si noe om «Forventninger til psykososial beredskap i kommunene» med utgangspunkt i forventningene gjennom «Nasjonal

helseberedskapsplan», «Mestring, samhørighet og håp» og lovverket (her la vi spesiell vekt på endringen i «lov om kommunale helse- og omsorgstjenester» fra 01.01.18). Vi møtte beredskapskontakter fra 14 av 19 kommuner.

Kommunene i Vesteråsregionen (Hadsel, Sortland, Bø, Øksnes, Andøy og Lødingen) har et interkommunalt samarbeid mellom lederne for de psykososiale kriseteamene. I september samlet kriseteamene seg, sammen med RVTS Nord, til to dagers workshop hvor målet var å bli kjent med veilederen (IS- 2428) og drøfte noen tema fra den. Sentrale tema var brukermedvirkning, proaktiv oppfølgingsmodell, dokumentasjon og samarbeid knyttet til oppfølging av familier i krise. Familievernkontoret, barnevernet og politiet var også invitert til å delta for å bli kjent med kriseteamenes oppdrag og rolle. I tillegg til å drøfte muligheter og utfordringer i samarbeid mellom tjenestene. RKK Vesterålen stod for den praktiske gjennomføringen av arrangementet.

I tillegg har RVTS Nord organisert og gjennomført en øvelse for kriseteamet i en kommune i Troms som ønsket å øve på et «katastrofe scenario». Øvelsen ble gjennomført som en «table-top» med alle medlemmene i kriseteamet.

Samarbeidet med Universitetssykehuset Nord- Norge om implementering av IS- 2428 fortsatte i 2017. Vi har fortsatt vår funksjon som drøftingspart i arbeidet med å utarbeide ny beredskapsplan for evakuerte og pårørendesenter. Fagdagen fra høsten 2016 ble fulgt opp med en øvelse hvor målsettingen var å gi praktisk trening i å utføre psykososiale tiltak i pårørendetjenesten i UNN og gi deltakerne kjennskap til egen rolle og eksisterende rutiner. Øvelsen hadde fokus på å øve enkeltferdigheter og samhandling mellom pårørendemottak og telefontjenesten.

6.2 FN/NATO - veteraner

RVTS Nord koordinerer et regionalt fagnettverk for FN/NATO - veteraner fra forsvaret med erfaring fra internasjonale operasjoner. I 2017 ble det avholdt to fagnettverksmøter, og ett fysisk møte med Tromsø kommune. I forbindelse med det ene fagnettverksmøtet var det et samarbeid mellom RVTS Nord og en rådgiver i Forsvaret og arbeider med kommunikasjon, og veteran- og pårørenderettet arbeid. I tillegg har RVTS Nord vært i kontakt med flere kommuner vedørende arbeidet med veteranplaner.

7 Vold og overgrep, og vold i nære relasjoner

Fagteam vold og seksuelle overgrep ved RVTS Nord har i 2017 hatt høy aktivitet på temaområdene vold, seksuelle overgrep og traumer/traumebehandling rettet mot tjenesteapparatet i regionen, i form av undervisning, konsultasjon/veiledning og samarbeids- og nettverksarbeid. Det har i henhold til føringer i årets tilskuddsbrev spesielt vært arbeidet innenfor to større satsningsområder, med forankring i Opptrappingsplan mot vold og overgrep, 2017-2021 (Prop. 12 S 2016-2017). Disse satsningene har vært styrking av arbeid for økt kompetanse i helsetjenesten om vold mot barn, og arbeid for bedre behandlingstilbud til overgripere, spesifisert som økt kompetanse i hjelpeapparatet om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd. Det har også vært et særlig fokus på bidrag rettet mot utvikling og implementering av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, samt bidrag til lokalt og regionalt samarbeid og samordning av voldsarbeidet.

7.1 Samarbeid og kommunale handlingsplaner

Samarbeid og samordningskonferansen

RVTS Nord var i 2017 arrangør for Nasjonal konferanse om gode modeller for samarbeid og samordning i arbeidet mot vold i nære relasjoner, på oppdrag fra og i samarbeid med Justis- og Beredskapsdepartementet. Dette var den sjettede gangen konferansen ble arrangert. Konferansen samlet over 170 deltakere fra hele landet, med hovedvekt av deltakere fra region Nord. Konferansen fikk svært gode evalueringer på faglig innhold og praktisk gjennomføring. Konferansen ble filmet av KoRus-Nord, og ligger ute på forebygging.no, og på vår egen nettside.

Januarkonferansen

Januarkonferansen om vold og seksuelle overgrep i 2017 var den 4. konferansen som nettverket for instanser i Tromsø som arbeider med vold og seksuelle overgrep arrangerer. RVTS Nord er hovedansvarlig for arrangementet, og i konferansegruppa deltok kommunale tjenester (barnevern og rus- og psykiatritjenesten), Statens barnehus og Alternativ til Vold. Hovedmålgruppa er fagpersoner med tjenestested i Tromsø, men konferansen var også åpen deltakelse fra andre deler av regionen og resten av landet. Konferansen skal være et møteplass for fagfolk som på ulike måter arbeider med vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep.

Konferansen inneholdt framlegg om forslaget til ny barnevernlov, utfordringer i tverretattlig samarbeid når det er avdekket vold og overgrep, rutiner for samarbeid mellom kommunalt barnevern, politi og Statens barnehus og flere eksempler på lokale tiltak og satsningsområder. På konferansen deltok 242 fagpersoner fra kommunal, statlig og privat virksomhet. Alle fylker i regionen var godt representert, og det var også deltakelse fra andre deler av landet. Det ble gjennomført skriftlig evaluering, og det var svært positive tilbakemeldinger på faglig innhold og arrangement.

Når det gjelder samarbeid og samordning i enkeltkommuner og i interkommunal tjenesteytelse, så inngår undervisning om samarbeidsrutiner og handlingsplaner om vold i nære relasjoner/vold mot barn som integrert del av våre undervisningsopplegg. I 2017 var kommunale handlingsplaner et tema for undervisning i Vefsn, Hattfjelldal, Hemnes og Grane kommuner (i samarbeid med Regionalt Kompetansekantor i Vefsn), samt i Tysfjord kommune (Nordland) og Skånland kommune (Troms). I tillegg ble det gitt konsultasjon eller innspill vedrørende utarbeidelse og rulling av handlingsplan til Porsanger, Balsfjord-, Skjervøy-, Bardu og Bodø kommune. RVTS Nord har i 2017 deltatt i samarbeidsnettverk om vold og seksuelle overgrep, med særlig fokus på barn, i Tromsø kommune, med jevnlig

«Sjeldent bra med konferanse som har temaer og forelesere som klarer å favne så mange ulike yrkesgrupper!»

møter. RVTS Nord bidro for øvrig til NKVTS sin revisjon av den nettbaserte veilederen for kommunale handlingsplaner.

7.1.1 Opptappingsplanen for rusfeltet

I 2017 har RVTS Nord som representant for RVTSene deltatt i fire møter i den nasjonale arbeidsgruppen for kompetansesenter og fylkesmenn vedrørende opptappingsplanen for rusfeltet. Arbeidet har bidratt til en Rådgivende strategiplan for fylkesmennene og de regionale kompetansesentrene. RVTS Nord har også bidratt med innspill til det nye opplæringsprogrammet om behandling for rus og vold.

7.1.2 Nettbasert kompetanseutvikling

I henhold til tilskuddsbrevets oppdrag på å styrke kommuneansattes og minoritetsrådgiveres kompetanse i å samtale med barn, har RVTS Nord i 2017 deltatt i utvikling av et nettbasert opplæringsprogram, på oppdrag fra Bufdir. Programmet skal gi praktisk veiledning om samtale med barn ved bekymring om vold og seksuelle overgrep (bekymringssamtalen). Programmet er innrettet mot ansatte som arbeider med barn (i barnehage, skole, skolehelsetjeneste, psykisk helsevern o.a.), og lanseres som «SNAKKE» i april 2018.

RVTS Nord har også deltatt i Bufdir-prosjekt for utvikling av digitalt informasjonsmaterieell om vold og overgrep, i nasjonal arbeidsgruppe, som representant for alle RVTSene. Ressursen vil gi lærerstøtte til opplæring om voldsforebygging og fremming av livsmestring, for barn i barnehage og skole (til og med videregående), men vil kunne benyttes av andre, slik som helsepersonell (fastleger, psykologer, helsesøstre). Ressursen vil lanseres på den digitale plattformen «Salaby» i april 2018 (barnehage til og med 4. trinn).

7.1.3 Vold mot eldre

RVTS Nord arrangerte i 2017 fagdag om vold mot eldre, i samarbeid med utviklingscenter for sykehjemstjenesten i Tromsø kommune. Vi har også deltatt i nettverkssamlinger om vold mot eldre, sammen med de andre RVTSene og NKVTS.

7.2 Opptappingsplan mot vold og overgrep

7.2.1 Arbeid for økt kompetanse i helsetjenesten om vold mot barn

RVTS Nord har i henhold til tilskuddsbrevet arbeidet for å øke kompetansen i helsetjenesten, om vold mot barn (inkludert seksuelle overgrep, alvorlig omsorgssvikt/annen traumatisering). Det er viktig å ha et helhetlig perspektiv på kompetanseheving i tjenestene som møter barn og familier der det er en bekymring om, eller er avdekket vold og overgrep, utover et rent «helsetjenesteperspektiv». Helsepersonell fra ulike tjenester og sektorer inngår alene og sammen med andre yrkesgrupper og tjenester i målgruppen for det meste av den virksomheten vi bedriver på volds- og overgrepfeltet. Kompetanse om vold mot barn inngår likeledes som primær- eller deltema i det meste av vår undervisning og konsultasjon/veiledning til tjenesteapparatet, samt i samarbeids-, samordnings- og nettverksmøter, på tvers av fag/profesjoner, tjenester/etater og sektorer. For RVTS er det nødvendig å ha oversikt over den samlede innsatsen på kompetanseheving i den enkelte kommune i kommunal, statlig og privat virksomhet (innen helse-, barnehage-, skolesektoren og barnevern), hva som er gjennomført og hva som planlegges. Arbeid med tverretattlig samarbeid og handlingsplaner er gode virkemidler i dette arbeidet.

Eksempler på undervisninger rettet utelukkende mot helsepersonell har vært undervisning om vold og overgrep for medisinerstudenter i Tromsø, 4 år, og kommunepsykologene (som nevnt nedenfor).

Ny Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjon og Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen, har blitt integrert i våre undervisnings- og veiledningsopplegg i 2017. Temaene vold og seksuelle overgrep har fått et større fokus i disse. RVTS Nord har i 2017 undervist spesifikt om disse på Mastergradsstudiet i helsefag - Helsesøsterutdanningen ved Universitetet i Tromsø – Campus Tromsø, og til helsesøstre/skolehelsetjenesten i Tromsø kommune. I tillegg har retningslinjene inngått i undervisningen RVTS Nord har i «Tidlig Inn» programmet.

7.2.1.1 Kommunepsykologer/barnevern/andre tjenester

I 2017 ble det avholdt et felles møte mellom Fylkesmennene i Nord-Norge, NAPHA, RKBU og RVTS der kompetanseheving til kommunepsykologene ble diskutert. Samarbeidsmøtet resulterte blant annet i en felles

borsyre for de regionale kompetansesentrene, VIVIAT, NAPHA og fylkesmennene i vår region. Kommunepsykologene i regionen fikk i 2017 også tilbud om en fagdag om vold mot barn, samt undervisning i traumekompetanseprogrammet «Stø Kurs» (total tre hele undervisningsdager, i tillegg til tre dager egenstudier + veiledning av RVTS Nord). De to første dagene gjennomført i 2017. Tredje undervisningsdag gjennomføres i 2018.

RVTS Nord har i 2017 gitt opplæring i dialogisk samtalemetode med barn ved mistanke om vold eller seksuelle overgrep, til barneverntjenesten i Tromsø kommune (to dager). Det har blitt avholdt fagdager om konsekvenser av seksuelle overgrep og avdekking i Tysfjord kommune. Det ble avholdt fagdager om vold, overgrep og omsorgssvikt i Vefsn, Hattfjelldal, Hemnes og Grane kommuner (i samarbeid med Regionalt Kompetansekontor i Vefsn), samt utvidet kompetanseheving på traumer og dissosiasjon for barnevernsinstitusjonen KOA psykisk helse, avd. Håkvik.

RVTS Nord har i 2017 bidratt på videreutdanningen om vold i nære relasjoner og aggresjonsproblematikk ved Norges Arktiske Universitet – Campus Narvik. RVTS Nord bidrar med faglig innhold og som betydelig undervisningsressurs inn i videreutdanningen. Vold/seksuelle overgrep mot barn utgjør en stor bolk i undervisningen (blant annet skoling i dialogisk samtalemetode med barn).

Vold og seksuelle overgrep mot barn inngår i undervisning, veiledning og konsultasjon rettet mot helsepersonell/andre tjenesteytere som arbeider med flyktninge- og minoritetsfamilier, samt med enslige mindreårige asylsøkere. Det er i 2017 gjennomført flere undervisninger om disse temaene på ulike arrangement i egen og andres regi.

Avdekking, oppfølging og forebygging av vold og seksuelle overgrep i små samfunn/samisk kontekst, herunder vold mot barn, har vært et fokusområde for RVTS Nord i 2017. Vi har bidratt til forarbeidene for NKVTS sin forskningsrapport (2017) og vært involvert i arbeidet inn i Tysfjord kommune, der Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjennom Fylkesmannen i Nordland har utarbeidet en tiltaksplan på bakgrunn av et stort antall anmeldte overgrepssaker mot mindreårige/utsatte voksne. På slutten av året tok Tjeldsund kommune kontakt med RVTS i forbindelse med en omfattende sedelighetssak, og vi har bidratt med veiledning og oppfølging av lokale innsatser.

7.2.2 Arbeid for bedre behandlingstilbud til overgripere

RVTS Nord har i henhold til tilskuddsbrevet for 2017 arbeidet for å bedre tilbudet til barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd, med undervisning og konsultasjon/veiledning til tjenesteapparatet i regionen. RVTS Nord arrangerte åpen nasjonal nettverkskonferanse på temaet i 2017. RVTS Nord har også deltatt på nasjonale nettverks-/samarbeids-/dialogmøter vedrørende denne satsningen. I tillegg har RVTS Nord samarbeidet med NKVTS vedrørende følgeforskning knyttet til tjenesteapparatets erfaringer med slike saker.

I samarbeid med Tromsø Kommune, ble alle barnehager og skoler (inkludert private) i kommunen invitert til en heldags undervisning om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd SSA (inkludert barns seksuelle undervisning og normalatferd), fordelt på 1 dag for barnehage, 1 dag for 1.-7. trinn og 1 dag for 8.-10. trinn. Flere helsesøstre og barnevernsansatte deltok, sammen med barnehage- og skolelærere. Total deltok 103 personer på de tre dagene. Kursene fikk svært gode evalueringer. RVTS Nord underviste på SSA-tema en halv dag, for studenter på videreutdanningen om vold i nære relasjoner og aggresjonsproblematikk, ved Universitetet i Tromsø – Campus Narvik (ca. 40 studenter). RVTS Nord arrangerte regionalt kurs i AIM - «Basic awareness» (kurs om oppfølging av barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd) med to forelesere fra V27 Betanien BUP (1 dag), med god representasjon fra hele regionen og ulike deler av tjenesteapparatet, også private tjenesteytere. Det var 75 deltakere på arrangementet.

Åpen nettverkskonferanse om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd

RVTS Nord arrangerte i samarbeid med Statens Barnehus i Tromsø «Åpen nettverkskonferanse om barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd», på vegne av det nasjonale SSA-nettverket. Det var en bred konferanse med innlegg fra ulike instanser, og fra ulike land. Konferansen var nasjonal og gikk over to dager. Hovedtema var Online-SSA. Konferansen samlet 150 deltakere fra hele landet, med hovedvekt fra regionen, og fra et bredt spekter av tjenester. Det ble sendt ut evaluering til alle deltakere i etterkant. Deltakerne var svært fornøyde med det faglige innholdet og formidling fra forelesere i konferansen.

RVTS Nord koordinerte og deltok i regionalt tverrfaglig, tverretatlig og tverrsektorielt kompetanseteam, som er et konsulterende tilbud til tjenesteapparatet i regionen (inkludert private tjenesteytere og utdanningssektoren), i håndtering og oppfølging av SSA-saker. Teamet består av medlemmer fra Statens Barnehus i Tromsø, Bufetat Nord (ved familievernkontoret i Tromsø), Konfliktrådet i Troms, BUP-Tromsø og SMISO Troms. Teamet møtes en halv dag per måned og gir konsultasjon i 1-2 saker per møte.

RVTS Nord deltok i et tverrfaglig, tverretatlig og tverrsektorielt konsultasjonsteam, om avdekking og oppfølging av barn utsatt for vold, seksuelle overgrep eller alvorlig omsorgssvikt. Teamet koordineres av Statens Barnehus i Tromsø og møtes en halv dag per uke. Dette teamet har hatt flere SSA-saker (avdekking) i 2017.

RVTS Nord deltar i kommunal tverrfaglig gruppe, et konsultasjonsteam for tjenesteapparatet i Tromsø kommune, om håndtering og oppfølging av særlig sårbare barn og voksne (personer med fysisk funksjonshemming eller kognitiv funksjonsnedsettelse) som utsettes for eller utøver seksuelle overgrep/SSA. Teamet koordineres av Tromsø kommune og møtes en halv dag per måned. Teamet gir konsultasjon i 2-3 saker per gang.

NOTA-konferanse, Cardiff

RVTS Nord har også konsultert/veiledet i en rekke enkeltsaker innenfor SSA-området, til spesialisthelsetjenesten (BUP), kommunalt tjenesteapparat (primært barnevern), samt statlig barnevern, i 2017.

RVTS Nord deltok med to ansatte på den internasjonale NOTA-konferansen i Cardiff, Wales, sammen med deltakere fra V27-Betanien BUP. Konferansen gikk over tre dager og hadde flere SSA-sesjoner.

RVTS Nord har deltatt på møter i det nasjonale kompetansenettverket om SSA (tre årlige møter), samt på dialogmøte med Helsedirektoratet, der denne satsningen ble drøftet. I tillegg har RVTS Nord bistått NKVTS vedrørende følgeforskning knyttet til tjenesteapparatets erfaringer med slike saker.

7.3 Sinnemestring

RVTS Nord har siden 2006 bidratt til spredning av Sinnemestring – Brøsetmodellen og har i samarbeid med Brøset deltatt i utvikling av behandlingsmodellen, blant annet ved å forsterke fokuset på barn som lever med vold og moderne traumeforståelse. Modellen er nå etablert i de fleste familievernkontor i regionen, og i neste opplæringsprogram vil en viktig del av målgruppen være ansatte i spesialisthelsetjenesten (ruspoliklinikker) og

kommunale tjenester. RVTS Nord var medarrangør (i samarbeid med Kompetansesenteret på Brøset) og bidragsyter på den årlige veilednings- og nettverkssamling for sinnemestringsterapeuter i nord, i 2017 (to dager).

7.4 Tidlig inn

RVTS Nord har i 2017 undervist om vold (inkludert seksuelle overgrep og traumer) i det flerfaglige, tverretatlige og tverrsektorielle opplæringsprogrammet «Tidlig Inn», om tidlig identifikasjon og tidlig innsats (inkludert bedre tverrfaglig innsats – BTI) overfor gravide kvinner og småbarnsforeldre med voldsutsatthet, psykisk lidelse eller rusavhengighet (samarbeid med KoRus Nord, Bufetat Nord og RKBU Nord). Undervisningen er gitt i Porsanger kommune (Finnmark) og i Harstad og Kvæfjord kommuner (Troms). Vi har vært medarrangør og faglig bidragsyter på veileder- og koordinatorsamlingen i programmet, i tillegg til deltakelse i RVTSenes arbeidsgruppe, møter i de regionale opplæringsteamene, samt på den nasjonale samlingen for de regionale opplæringsteamene.

8 Samarbeid med universitet og høyskole

RVTS Nord har i 2017 bidratt inn i to videreutdanninger ved Norges Arktiske Universitet – Campus Narvik. Videreutdanning i krisehåndtering og traumebehandling og videreutdanning om vold i nære relasjoner. RVTS Nord bidrar med faglig innhold og som betydelig undervisningsressurs inn i disse.

I tillegg har det blitt gitt undervisning/veiledning om barn og traumer, for BUP Harstad, det har blitt undervist om traumer, dissosiasjon og psykoser på SEPREP utdanning (SPØR ANDERS), i tillegg til at vi har undervist om traumer for ungdomsnettverket i NAV.

RVTS Nord har også deltatt i Samarbeidsnettverk – Traumegruppa på tvers ved Universitetssykehuset Nord-Norge, og i det nasjonale Cactus-nettverket. Vi har i tillegg bidratt med innspill vedrørende traumer og vold til de nye pakkeforløpene innen psykisk helsevern.

(se også «Kommunepsykologer»).

9 Forebygging av selvmord og selvskading

I region nord er det særlig Finnmark fylke som har skilt seg ut med høye selvmordstall, helt tilbake til 1980-tallet. Etter 2009 har vi imidlertid sett en endring i selvmordstallene i vårt nordligste fylke. Selvmordstallet har gått ned. Det ser ut til å være en tendens som har holdt seg over år. Selvmordsforebygging skjer på mange arenaer og selvmordstallene påvirkes av mange forhold. I Finnmark har det gjennom mange år vært et tydelig fokus på selvmordsforebyggende arbeid, fra regionalt hold gjennom RVTS Nord, på fylkesnivå via Fylkesmannen, SANKS, på kommunalt nivå og individuelt nivå. Vi kan ikke se bort fra at den samla selvmordsforebyggende innsatsen som er gjort i Finnmark over mange år har bidratt til denne nedgangen. Det blir viktig å følge utviklingen videre og opprettholde et tydelig fokus på selvmordsforebygging i fylket. Handlingsplan mot selvmord og selvskading var inne i sitt siste år i 2017. Flere ansatte ble intervjuet i forbindelse med doktorgradsprosjektet «Hvordan kan vi best forebygge selvmord?» som søker svar på hvorfor det ikke har vært nedgang i selvmordsraten, til tross for systematisk selvmordsforebyggende arbeid nasjonalt og regionalt i mange år.

RVTSene ble bedt om å sende inn innspill til Helsedirektoratet videre anbefalinger for arbeidet etter handlingsplanens utløp. RVTS Nord koordinerte og samordnet disse tilbakemeldingene på vegne av RVTS Sør, Midt, Vest og Nord. Det årlige nettverksmøtet mellom de selvmordsforebyggende fagmiljøene i Norge ble arrangert i Kristiansand i desember. RVTSene, Nasjonalt senter for selvmordsforskning og forebygging, Folkehelseinstituttet, VIVAT Selvmordsforebygging og LEVE møttes for å utveksle erfaringer og informere hverandre om hva de ulike jobber med. Drøftingstema var knyttet til faget «Livsmestring» i skolen og selvmordssmitte blant ungdom (etter premieren av Netflix-serien 13 reasons why).

9.1 Kurs i Førstehjelp ved selvmordsfare

Kursledere ved RVTS Nord har gitt opplæring i «Førstehjelp ved selvmordsfare» og «OPS! Oppmerksom på selvmordstanker» (tidligere SafeTALK) på ulike steder i regionen. Deltaktene kom fra Tromsø, Tana, Bardu, Balsfjord, Vestvågøy og Alta. Deltakerne var primært fra skole, helse og asylmottak. I samarbeid med VIVAT Selvmordsforebygging kurser RVTS Nord alle studentene på andre året på medisinstudiet, ved Universitetet i Tromsø. I overkant av 100 studenter fikk kurset i 2017. En ansatt ble i 2017 utdannet til kursleder i «OPS!»

9.2 Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord

Kunnskapsgrunnlaget som det veiledende materialet til kommunene bygger på ligger til grunn for undervisning og kompetanseheving vi bidrar med til tjenesteapparatet. Vi viser eksplisitt til materialet der det er naturlig, både overfor kommunale tjenester og andre der det er naturlig. Dette har vært gjort i fagdager og annen undervisning i løpet av høsten 2017. Etter at materialet ble lansert gjorde vi det kjent via våre nettsider, nyhetsbrev og facebookside, for tjenesteapparatet. RVTSene har også møttes for å diskutere ulike strategier for å gjøre materialet kjent. I tillegg har RVTS Nord tatt initiativ overfor NAPHA om samkjøring av dette arbeidet i vår region.

9.3 Arbeid med etterlatte ved selvmord

Fylkeslagene i LEVE er i et samarbeid med RVTS Nord. I mars 2017 ble det avholdt et årlig samarbeidsmøte mellom de tre fylkeslagene i Nord-Norge og RVTS Nord. Her deler vi erfaringer, informerer om aktivitet og finner samarbeidsområder. I april 2017 deltok en representant fra RVTS Nord i et nasjonalt samarbeidsmøte med LEVE sentralt, i Oslo. I mai 2017 deltok flere medarbeidere fra RVTS Nord på LEVE sin nasjonale dagskonferanse i Bodø. I forbindelse med Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september ble det holdt et større arrangement i regi av LEVE på Tromsø Bibliotek. Minneteppe, som er laget av Eline Medbøe var utstilt en uke i biblioteket sine lokaler. Arrangementet ble åpnet av Tromsøs ordfører Kristin Røyemo. Ansatte fra RVTS Nord deltok aktivt i planleggingen og gjennomføringen av arrangementet. Lions, Avdeling Troms var også med i forberedelsene til utstillingen. I November 2017 deltok en representant fra RVTS Nord i forbindelse med gjennomføringen av et medlemsmøte i regi av LEVE Troms.

9.4 Ungdata

RVTS Nord, KoRus-Nord, RKBU Nord og VIVAT Selvmordsforebygging hadde i 2016 et tett samarbeid knyttet til samordning av tiltak inn mot kommunenes utfordringsbilde avdekket av Ungdata. Samarbeidet ble evaluert og sluttrapporten kom med noen anbefalinger til kompetansesentrene videre samordnede arbeid inn mot kommunene. En av anbefalingene var at det utnevnes en kontaktperson per senter til Ungdata. I tillegg anbefaler Korus alle kommunene og fylkeskommunene som har med tilleggsmodulene om selvmord/ selvskading/ vold å ta kontakt med RVTS Nord for å snakke om hvordan resultatene kan forstås og ivaretas.

9.5 Likeverdige tjenester til den samiske befolkningen

Forskning og erfaring viser at store deler av den samiske befolkning opplever språklige og kulturelle barrierer i sitt møte med tjenesteapparatet, og dermed et mindre tilgjengelig hjelpeapparat. Likeverdige tjenester til den samiske befolkningen er avhengig av en kvalitetssikring av tilbudet og tilrettelegging for brukeren, noe som krever en større grad av kunnskap om samisk språk og kultur i tjenesteapparatet. RVTS Nord var tilstede under presentasjon av NKVTS rapport; «Om du tør spørre tør folk å svare» Hjelpeapparatets og politiets erfaringer; på Sametinget i Karasjok 8 mars 2017. NKVTS Rapporten om vold i nære relasjoner i samiske samfunn om ble også presentert på RVTS Nord Regionale konferanse i Tromsø regi av BUFdir. RVTS Nord hadde et faglig bidrag om konsekvenser av seksuelle overgrep på Tysfjord kirkelige fellestråd sin konferanse; Sammen for Tysfjord – sammen mot overgrep; der den læstadianske menighet i Tysfjord var godt representert, dette var et samarbeid med SANKS i planleggingen av dette bidraget. RVTS-Nord har hatt faglig bidrag om konsekvenser av seksuelle overgrep i Karasjok på en konferanse om seksuelle overgrep mot menn; «Utsatt mann»; i regi av Fylkesmannen i Finnmark. I tillegg har vi deltatt på oppstartsmøte av Fylkesmannen i Nordland sitt prosjekt for Tysfjord som er en plan for oppfølgingstiltak etter overgrepssakene. RVTS-Nord inngår som en sentral samarbeidspartner i prosjektet. I 2017 har RVTS Nord hatt et spesielt fokus på den samiske brukerens situasjon og behov, både for å øke vår egen kompetanse og for å bidra med kompetanseheving til tjenesteapparatet innenfor våre fagområder.

9.6 «Plan för suicidprevention bland samer i Norge, Sverige og Finland»

«Plan för suicidprevention bland samer i Norge, Sverige og Finland» er utviklet som et samarbeidsprosjekt mellom Samisk Nasjonal Kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus (SANKS) og Samerådet, og ble lansert i 2017. Planen er ment som et tillegg til nasjonale selvmordsforebyggende planer, og fokuserer på utfordringer og behov hos noen

samiske brukere, som de nasjonale planene ikke fanger opp. RVTS Nord bidrar til å gjøre planen kjent i tjenesteapparatet i vår region

9.7 Deltakelse i referansegruppe

PhD prosjektet «Stories about life and death – exploring the bereaved person's narratives as a way to understand suicide among young Sámi men». Prosjektet er forankret i Samisk Nasjonal Kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus (SANKS), og finansiert av Helse Nord, SANKS og Finnmarkspsykiatri. Hovedmålet med prosjektet er å få mer kunnskap om hvorfor unge samiske menn dør i selvmord. I tilknytning til studien er det nedsatt en referansegruppe hvor en av våre ansatte er med. I tillegg er hun med som medforfatter i en av artiklene.

9.8 Økt kompetanse om kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko

I mai og juni 2017 var to medarbeidere ved RVTS Nord ansvarlig for faglig gjennomføring av fire fagdager i Finnmark. To dager ble arrangert i Alta og to dager ble arrangert i Tana. Arrangør for dagene var henholdsvis DPS Vest-Finnmark og DPS - Øst Finnmark. Tema for alle fire dager var kartlegging og vurdering av selvmordsrisiko. DPS ene hadde også invitert kommunalt ansatte inn som deltagere på fagdagene. Fagdagene var i stor grad på basert på de «Nasjonale retningslinjene for forebygging av selvmord i psykisk helsevern».

9.9 Selvmord og selvskadingsproblematikk blant flyktninger og asylsøkere.

Vinteren 2017 opplevde EM mottaket i Alta flere selvmordsforsøk blant beboerne og økt selvskadingsproblematikk blant ungdommene. RVTS Nord ble kontaktet med forespørsel om veiledning og fagdag fra kommunen og EM mottaket. I den forbindelse utviklet vi et tilbud om kompetanseheving til ansatte på mottaket. Tilbudet besto av to fagdager som inkluderte en dag for ansatte på mottaket med fokus på «Hvordan forstå og møte selvskading og selvmordsproblematikk, blant beboere på mottak» og en dag med OPS!- kurs for ansatte og deres samarbeidspartnere. I april arrangerte vi fagdag på mottaket. Fagdagene ble arrangert på to (Alta og Vestvågøy) EM mottak i regionen i løpet av vår/sommer 2017. Fagdagen og kurset ble godt evaluert, men de ansatte ønsket seg mer kunnskap om intervensjon ved selvmordsfare gjennom kurset Førstehjelp ved selvmordsfare. Med ekstratillegget fra UDI fikk RVTS muligheten til å igangsette og finansiere gjennomføring Førstehjelp ved selvmordsfare. 20 av kursets 36 deltakere jobber i EM mottak, bofellesskap for enslige mindreårige, flykningtjenesten og flykninghelseteamet. RVTS Nord arrangerte også OPS!- kurs for ansatte på enslige mindreårige mottak på Vestvågøy, i etterkant av fagdag om «Arbeid med enslige mindreårige og fokus på selvmord- og selvskadingsatferd».

10 Flyktinghelse og tvungen migrasjon.

10.1 Enslige mindreårige

I forbindelse med de store flyktingankomstene i 2015, med en betydelig andel enslige mindreårige, ble det opprettet svært mange asylmottak og omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere i Nord Norge. Kompetanseheving til tjenesteapparatet som arbeider med enslige mindreårige har derfor vært et prioritert område for RVTS Nord de senere år. I 2017 handlet mange forespørsler og bekymringsmeldinger om økt forekomst av selvskading, selvmordsproblematikk og håpløshet blant enslige mindreårige asylsøkere, særlig blant de med midlertidig oppholdstillatelse inntil fylte 18 år. Hjelpeapparatet meldte også stor maktesløshet og utfordringer med tanke på å hjelpe ungdom i en slik situasjon. RVTS Nord fortsatte derfor sin særlige innsats overfor denne gruppen.

- Veiledning og konsultasjoner til tjenesteapparatet som arbeider med enslige mindreårige asylsøkere. RVTS Nord tilbød også i 2017 konsultasjon og veiledning på løpende forespørsler. En betydelig andel av disse omhandlet arbeid med enslige mindreårige asylsøkere.
- RVTS Nord har tilbudt fagdager både til asylmottak og deres samarbeidspartnere, og til tjenesteapparatet i bosettingskommuner. Forespørsler som har berørt enslige mindreårige asylsøkere har blitt prioritert. Mot slutten av året registrerte vi en økt forespørsel fra bosettingskommuner.

10.2 EXIT

RVTS Nord har, i samarbeid med NIKUT, Bufetat og UDI RK Nord, tilbudt opplæring i den forebyggende gruppeintervensjonen EXIT, i 2016 og 2017. I tilknytning til opplæringen har RKBU Nord forsket på implementering av EXIT i Nord-Norge. Deltagerne har vært ansatte i asylmottak og omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, kommunale helsetjenester og Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker. Siden starten av opplæringen har det vært drevet EXIT-grupper for enslige mindreårige asylsøkere i Nord-Norge. I 2017 har det vært gjennomført 12 veiledningssamlinger hver av 2 timer og en av 4 timer. RVTS Nord deltar med en representant i Referansegruppe for RKBU angående deres forskning på implementering av EXIT i Nord-Norge. RVTS Nord deltar med en representant i UiT's forskningsnettverk for flyktningshelse.

EXIT-konferanse

Satsningen på EXIT-opplæringen i Nord-Norge ble avsluttet med EXIT-konferanse 15.11.2017 i Tromsø. Fokus for konferansen var mulighetene for bruk av EXIT overfor mange ulike målgrupper, og det ble presentert erfaringer med bruk av EXIT på asylmottak, helsestasjon, skole og DPS. 70 deltagerne kom fra bredden av tjenesteapparatet og alle de tre nordligste fylkene. Ekstratilskuddet til arbeid med enslige mindreårige ble brukt til gjennomføring av konferansen. Den entydige tilbakemeldingen fra EXIT-gruppelederne i Nord-Norge er behov for vedvarende

veiledning for å vedlikeholde kompetansen og videreutvikle den til bruk overfor nye målgrupper.

10.3 Opplæringspakke for asylmottak

RVTS Nord og UDI RK Nord arrangerte opplæringspakke for ansatte i asylmottak og deres samarbeidspartnere 18.-19.10.2017 i Tromsø. Opplæringstilbudet dekket helseregion Nord, Midt og Vest. Opplæringspakken inkluderte arbeid med både voksne, barn og unge, men hadde et særlig fokus på enslige mindreårige asylsøkere. Overordnet tema for fagdage var psykisk helse blant beboere på asylmottak, med et særlig fokus på «Hjelp til hjelperne», «Hvordan forebygge utagering og selvmordsatferd blant beboere på asylmottak» og «Erfaringer med bruk av den forebyggende gruppeintervensjonen EXIT overfor enslige mindreårige i Nord Norge». Vergene for enslige mindreårige ble spesielt invitert. Syv verger deltok. Ekstratilskuddet til arbeid med enslige mindreårige ble brukt som reisestøtte for disse. Totalt antall deltagere var 60. Flere sto på venteliste men fikk ikke plass på grunn av begrensinger i lokalitetene. Da arrangementet ble utvidet til også å dekke region midt og vest på et sent tidspunkt i planleggingsprosessen, var det ikke mulig å endre på dette.

10.4 Tortur

RVTS Nord har et stabilt fokus på å spre kompetanse om identifisering av torturoverlever, kartlegging og dokumentasjon av torturskader, og behandling og rehabilitering av torturoverlever. Kompetansehevingen skjer gjennom en kombinasjon av nettbasert formidling, undervisning, veiledning og konsultasjon. Brukerperspektivet er inkludert gjennom filmede intervjuer med torturoverlever som benyttes i Stø Kurs, flyktning.net, på hjemmeside og i undervisning.

E-læringskurset Stø Kurs inneholder en egen del om tortur. Gjennom vår spredning av Stø kurs til DPSene i Nord-Norge har behandlere og miljøpersonell også blitt tilbudt opplæring i dette. Samtidig er de blitt gjort kjent med hvor de kan søke relevant fagstoff ved behov.

RVTS Nord har gjennomført undervisningsoppdrag spesifikt på torturtemaet. Dette omhandler blant annet: 1. Medisinutdanningen ved UiT 6. år, om utredning og dokumentasjon av torturskader. 2. Fysioterapiutdanningen ved UiT 3. år, om tortur, utredning og dokumentasjon av torturskader, samt behandling og rehabilitering av torturoverlever. Undervisningen ble gitt i samarbeid med psykomotorisk fysioterapeut ved UNN, Åsgård. 3. Hel dags undervisning om tortur og tannbehandling på nasjonal samling for TOO prosjektet.

Undervisning om tortur har også inngått som tema i en rekke undervisningsoppdrag der hovedtemaet har vært traumatisering og traumebehandling, samt flyktninghelse og tvungen migrasjon. RVTS Nord har gitt veiledning og konsultasjon ang torturoverleverere på løpende forespørslor, både til spesialisthelsetjenesten og kommunale tjenester.

10.5 Samarbeid med odontologiske kompetansesenteret

RVTS Nord har videreført samarbeidet med Odontologiske kompetansesenteret ved TkNN, tilknyttet TOO-prosjektet. Vi har gitt et langsgående veiledningstilbud til psykolog under spesialisering som arbeider i TOO-prosjektet. Videre har vi holdt foredrag for lokale samarbeidspartnere i TOO-prosjektet. På nasjonalt nivå har vi deltatt i nasjonal faggruppe og bidratt med heldags foredrag på nasjonal samling for TOO-prosjektet.

10.6 Likeverdige helsetjenester

RVTS Nord har deltatt i og bidratt med kompetanseheving til samarbeidsnettverk for likeverdige helsetjenester for ikke-vestlige innvandrere ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Videre har vi deltatt på nasjonal konferanse om temaet. Retten til likeverdige helsetjenester formidles også i flyktning.net, andre e-læringsprogram, på vår hjemmeside og integreres i våre øvrige kompetansehevingstilbud.

10.6 Menneskehandel

RVTS Nord skal gi opplæring til helse- og omsorgspersonell i arbeidet med å identifisere og følge opp ofre for menneskehandel. Det er knyttet ekstra tilskudd fra Helsedirektoratet til dette oppdraget (tildelingsbrev av 11.09.17). Menneskehandel er utnyttelse av mennesker i svært sårbare livssituasjoner. Ved bruk av tvang, vold, trusler og forledelse utnyttes både voksne og barn til prostitusjon eller andre seksuelle formål, tvangsarbeid eller tvangstjenester, eksempelvis tigging og stjeling. Fjerning av organer er også menneskehandel.

RVTS Nord skal fokusere på prostitusjon og menneskehandel til seksuelle formål. Vi vil også ha et spesielt fokus rettet mot barn og unge som er ofre eller mulige ofre for menneskehandel. RVTS Nord tok initiativ til samarbeid med de fem RVTS om intern kompetanseutvikling og felles erfaringsutveksling for effektiv ressursutnyttelse. Vi hadde vårt første møte i Tromsø den 16 og 17. oktober, hvor planer for 2017/18 ble diskutert og avtalt.

Dette var starten på fortsatt arbeid med planer for felles kompetansebygging, utvikling av informasjons- og undervisningsmaterieell og nettressurser. Informasjonsbrosjyren «Tenk tanken» er utviklet felles mellom RVTSene og distribuert til aktuelle

aktører i regionen. RVTS Nord er i gang med kartlegging av aktører som arbeider innen temaområdet menneskehandel. Målsettingen er å etablere en regional ressursgruppe som skal jobbe sammen for økt fokus på temaet. Vi har hatt flere møter med aktuelle aktører og jobben vil fortsette i 2018.

11 Krisesenter/overgrepsmottak/SMISO

11.1 Utviklingsprosjekt for å styrke krisesentertilbudet til grupper med tilleggspromblematikk

Tilleggsproblematikken er psykisk lidelse, rusavhengighet, fysisk funksjonshemming og kognitiv funksjonsnedsettelse. I regi av Bufdir har RVTS-Nord bistått med 3 kommunale fagdager til Bodø kommune i perioden 17.01 til 24.04.17. Det faglige innholdet i fagdageene er blitt utformet av RVTS Nord i samarbeid med Krisesenteret i Salten, KoRus-Nord, Habiliterings-tjenesten ved Nordlandssykehuset og Krisesentersekretariatet. RVTS har gjennomført en intern fagdag for krisesenteransatte om sammenhengen mellom vold, traumer, psykiske lidelser og rusavhengighet og om traumesensitiv omsorg for sårbare voldsutsatte. Krisesenteransatte har sammen med andre kommunalt ansatte også deltatt på ytterligere to tverrfaglige fagdager for kommunale tjenester i Bodø

kommune. En fagdag om voldsutsatte med psykiske lidelser og funksjonsnedsettelse samt en fagdag om voldsutsatte med rusavhengighet. Til sammen har ca. 100 kommunalt ansatte deltatt på fagdage.

11.2 Styrking av krise- og incestsentertilbud i Indre Finnmark og samarbeid om krisesenteroppdraget

RVTS Nord har vært en samarbeidspartner for Bufdir med tanke på å styrke tilbudet i Indre Finnmark. Vi har vært faglig bidragsyter på Fylkesmannens konferanse i Indre Finnmark med fokus på seksuelle overgrep mot menn. RVTS Nord har i løpet av 2017 arrangert og deltatt på flere nettverksmøter med andre RVTS og med Bufdir. I tillegg har vi deltatt på evalueringsmøte av Bufdir om et utviklingsprosjekt. I 2017 har RVTS Nord også undervist særskilt for det nyopprettede overgrepsmottaket i Mo i Rana og vært faglig bidragsyter til en interkommunal konferanse i regi av Krisesenteret i Midt-Troms (ca. 100 deltagere).

11.3 Regional konferanse for Krisesentrene, SMISO-ene og overgrepsmottakene

RVTS Nord har i 2017 arrangert en regional konferanse for Krisesentrene, SMISO-ene og overgrepsmottakene, i samarbeid med Krisesenteret i Tromsø. Tema var blant annet vold og overgrep i samisk kontekst/små samfunn og hvordan politiet arbeider i overgrepssaker. For øvrig ble det undervist på dag 1 i kompetansehevingsprogrammet Stø Kurs for ansatte ved SMISO

Vest-Finnmark, Krisesenteret i Vest-Finnmark samt kommunale instanser. Dag 4 i programmet avholdes i 2018.

11.4 Andre konferanser

RVTS Nord har bidratt faglig og praktisk på den nasjonale krisesenterkonferansen i regi av Bufdir/RVTS Øst og Nasjonal Barnefaglig konferanse for krisesenter og SMISO-ansatte i regi av Bufdir. RVTS Nord har vært arrangør, og hatt et hovedansvar for det faglige innholdet, på Bufdir sin Nasjonale konferanse for barnefaglige ansatte på krise- og incestsentre. RVTS Nord bisto der med 2 timers innledning om psykososialt arbeid med barn og foreldre i risiko (ca. 100 deltagere).

12 Kjønnslæstelse

I 2017 kom den nye handlingsplanen «Retten til å bestemme over eget liv». RVTS Nord har gått gjennom handlingsplanen grundig, og er godt i gang med nye prosjekter som er i tråd med de punkter i handlingsplanen hvor vi er nevnt. Vi har i 2017 gjennomført tiltak ut fra de følgende tre hovedmålene i vår søknad.

12.1 Arrangere fagdag/ seminar for de som i sitt arbeid kan bidra i forebygging av KLL, og opprettholde kontakt med fagnettverk

RVTS Nord har benyttet tildelte midler til å samarbeide med Tverrkulturell Helseinfo om fagdag/ seminar samt kurs i 2017. Dette i form av et seminar for kvinner fra grupper som berøres av temaet kjønnslæstelse og relevante fagpersoner (i alle hovedsak helsepersonell). Seminaret ble holdt i Tromsø 8. november. Det var 22 deltakere på seminaret. I etterkant av dette seminaret ble det holdt kurs for endringsagenter påfølgende helg med 6 deltakere. Endringsagentene er kvinner fra berørte miljøer som selv ønsker å bidra i forebygging av kjønnslæstelse, og i informasjon til kvinner som er kjønnslæstet. Både kurs og seminar ble fasilitert og også støttet økonomisk av RVTS Nord. Faglig innhold var ved Tverrkulturell Helseinfo. Endringsagentene arrangerte deretter selv kurs for kvinner fra sine miljøer. Det ble også holdt et avsluttende møte for endringsagentene ved Tverrkulturell Helseinfo i samarbeid med RVTS Nord.

På denne måten nådde vi ut med informasjon om blant annet fakta om kjønnslæstelse, helsemessige konsekvenser, muligheter for helsehjelp, lover og mulige konsekvenser strafferettslig i Norge ved utførelse av

kjønnslemlestelse. Videre viktigheten av forebygging til kvinner fra berørte miljøer, og også til kvinner som ikke selv hadde anledning til å delta på seminaret 8. november. Vi oppnådde også å fasilitere dialog mellom helsepersonell og kvinner fra berørte miljøer på seminaret i Tromsø. Vi har også fulgt opp nettverksarbeid, spesielt i Tromsø kommune, med deltakelse på flere av deres arrangementer.

Vi har forsøkt å få i gang regionalt nettverk, med representanter fra fylkesmenn, Bufdir og IMDI. Dette fikk vi ikke gjennomført i faktisk fysisk møte i 2017, men arbeidet med å etablere regionalt nettverk fortsetter. RVTS Nord har i 2017 ikke bare jobbet for å få i gang regionalt nettverk, men har også hatt kontakt med lokale nettverk. Vi deltok på dialogmøte med Hdir i september 2017.

12.2 Avslutte revidering av Lokalt mot

Ekstratilskuddet som ble tildelt RVTS Nord for arbeid mot kjønnslemlestelse i 2027 skulle hovedsakelig gå til ferdigstillelse av revidering av nettstedet «Lokalt Mot». RVTS Nord har i 2017 fått fullført dette arbeidet. Arbeidet har vært omfattende, og har krevd en god del ressurser. Nettstedet ble åpnet i februar 2018. Det framstår nå som godt oppdatert både faglig og visuelt, og vil kunne bli benyttet for kompetanseheving også ut over egen region. Nettstedet bidrar med undervisning og informasjon, er tilgjengelig både for fagpersoner og andre, og viser også til hvordan man kan få veiledning knyttet til temaet.

12.3 Bidra til undervisning, veiledning og informasjon

RVTS Nord integrerer denne tematikken inn i vår undervisning der det er naturlig. Vi tar alltid opp temaet når RVTS bistår kommuner i å utarbeide handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Gjennom vårt arbeid under de forrige målområdene har vi også sørget for å oppfylle målet om å spre undervisning, veiledning og informasjon.

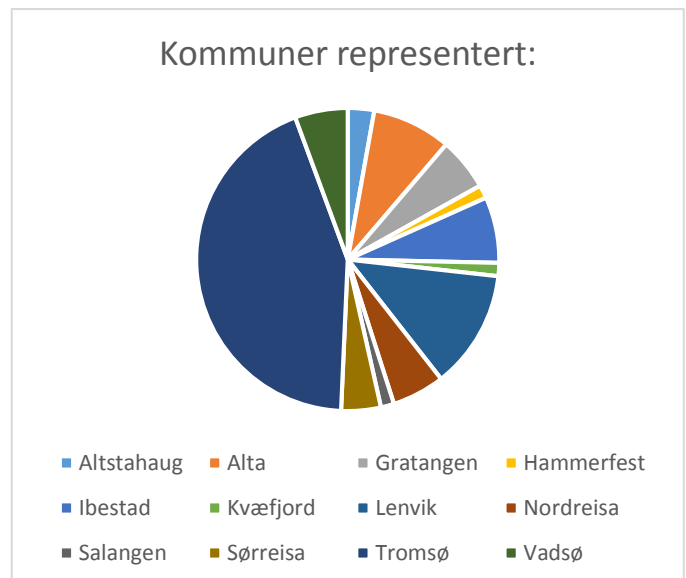
13 Radikalisering

13.1.1 Nordnorsk konferanse om forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme

RVTS Nord arrangerte 13. oktober en regional konferanse rettet mot sentrale regionale aktører i det forebyggende arbeidet mot radikalisering og voldelig ekstremisme i de tre nordligste fylkene. Temaet for konferansen var «Tidlige traumer og sårbarhet for voldelig ekstremisme: Fokus på forebygging». Konferansen hadde fokus på individuelle sårbarhetsfaktorer for både høyre ekstremisme og voldelig islamisme. Konferansen hadde 80 deltakere, fra 12 ulike kommuner, presentert i diagrammet under.

Kommuner representert:

13.1.2 Konsultasjonsteamet mot radikalisering og voldelig ekstremisme i Nord-Norge

Konsultasjonsteamet mot radikalisering og voldelig ekstremisme er en tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe med mandat å identifisere og forebygge ulovlig radikalisering blant ungdom i Nord-Norge. Radikalisering forstås her som en prosess der en person i økende grad aksepterer bruk av vold for å nå politiske, ideologiske eller religiøse mål. Konsultasjonsteamet har sete i Troms Politidistrikt etter modell fra Infohus-modellen i Aarhus og konsultasjonsteamet mot vold og overgrep ved Barnehuset i Tromsø.

Kunnskapsformidling radikalisering og voldelig ekstremisme

Vår 2017:

- Nordland: RKK Vefsn tverrfaglig interkommunal fagdag (i sammenheng med fokus på traumatiserte barn og unge) (50 deltagere fra 11 kommuner i Nordland)
- Troms: Interkommunalt Studiesenter Midt Troms (i sammenheng med tverrfaglig fagdag vold i et flerkulturelt perspektiv) (60 deltagere fra 10 kommuner i Troms)

Høst 2017:

- Tverrfaglig videreutdanningen «Vold i nære relasjoner og aggresjonsproblematikk», Universitetet i Tromsø/Norges arktiske universitet. (20 deltagere)
- Peace health and medical work: (7 deltagere) tema: "From Childhood Trauma to Violent Extremism, Implications for Preventive Work".

13.1.3 Oppfølging av fremmedkrigere og deres familier (traumebehandling)

RVTS Nord har i 2017 gjennomført e-læringsprogrammet Stø Kurs til spesialisthelsetjenesten i Helseregion Nord. I tillegg til at ansatte i psykisk helsevern for voksne plikter å gjennomføre e-læringskurset får alle DPSene undervisning og veiledning på traumebehandling. Høsten 2017 startet tilsvarende opplæring for kommunepsykologer i Nord-Norge med undervisning og veiledning. Det er også planlagt undervisning på tema radikalisering og voldelig ekstremisme for kommunepsykologer.

13.1.4 Diverse

Vi har deltatt på internasjonal konferanse om voldelig ekstremisme i Aarhus, Danmark i mai 2017. Deltagelse i planlegging av studiereise mars 2018.

Nettverksbygging:

RVTS har deltatt med to representanter på møter i den nasjonale arbeidsgruppen som har møttes ganger i 2017. RVTS Nord har undervist på UiT Institutt for lærerutdanning om denne tematikken for studenter på bachelor og masternivå. Utover dette har vi hatt et samarbeid om radikal islamisme med ICSVE (International center for the study of Violent Extremism) USA, og et samarbeid om høyre ekstremisme med Peter Simi, Professor, University of Nebraska, Omaha